Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0090

Pertvarkytas ilgalaikis Sąjungos biudžetas kintančiame pasaulyje

2025 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pertvarkyto ilgalaikio Sąjungos biudžeto kintančiame pasaulyje (2024/2051(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 311, 312, 323 ir 324 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa[1], ir bendras deklaracijas, dėl kurių šiuo klausimu susitarė Parlamentas, Taryba ir Komisija, ir į susijusias vienašales deklaracijas,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas[2],

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 23 d. iš dalies pakeistą Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (COM(2023)0331),

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų

---

1 OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

2 OL L 424, 2020 12 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj.

išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo[1] (toliau – TIS),

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija)[2] (toliau – Finansinis reglamentas),

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo[3] (Sąlygų reglamentas),

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. vasario 27 d. poziciją dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, projekto[4],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. gegužės 10 d. rezoliuciją „Nuosavi ištekliai. Nauja ES finansų pradžia. Naujas startas Europai“[5],

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją „2021–2027 m. daugiametės finansinės programos tobulinimas: atsparus ir naujiems iššūkiams pritaikytas ES biudžetas“[6],

– atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 16 d. poziciją dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, projekto[7],

– atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 13 d. Tarpinstitucinę deklaraciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio[8] ir 2021 m. kovo 4 d. Komisijos parengtą Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo veiksmų planą (COM(2021)0102),

– atsižvelgdamas į susitarimą, priimtą 2022 m. gruodžio 19 d. Monrealyje vykusioje 15-ojoje Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijoje (Kunmingo ir Monrealio pasaulinė biologinės įvairovės strategija),

---

1 OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
2 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
4 OL C, C/2024/6751, 2024 11 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6751/oj.
5 OL C, C/2023/1067, 2023 12 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1067/oj.
6 OL C 177, 2023 5 17, p. 115.
7 OL C 445, 2021 10 29, p. 240.
8 OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

– atsižvelgdamas į susitarimą, priimtą 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-ojoje UNFCCC šalių konferencijoje (COP 21) (Paryžiaus susitarimas),

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 30 d. Sauli Niinistö pranešimą „Saugiau kartu. Europos civilinio ir karinio pasirengimo ir parengties stiprinimas“ (S. Niinistö pranešimas),

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“ (M. Draghi pranešimas),

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 4 d. pranešimą dėl strateginio dialogo dėl žemės ūkio ateities ES „Bendra ūkininkavimo ir apsirūpinimo maistu sistemos perspektyva Europoje“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 17 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka. Sparta, saugumas ir solidarumas – bendrosios rinkos įgalinimas siekiant tvarios ateities ir klestėjimo visiems ES piliečiams“ (E. Lettos pranešimas),

– atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 20 d. aukšto lygio grupės sanglaudos politikos ateities klausimais ataskaitą „Tvarios ateities kūrimas kartu: sanglauda konkurencingai ir įtraukiai Europai“ (angl. *Forging a sustainable future together – cohesion for a competitive and inclusive Europe*),

– atsižvelgdamas į Budapešto deklaraciją dėl Naujojo Europos konkurencingumo susitarimo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 26 d. bendrą komunikatą „ES pasirengimo krizėms strategija“ (JOIN(2025)0130),

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 19 d. Baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities (JOIN(2025)0120),

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 7 d. Komisijos komunikatą „Moterų teisių veiksmų gairės“ (COM(2025)0097),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatą „Švarios pramonės kursas. Bendros konkurencingumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veiksmų gairės“ (COM(2025)0085),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“ (COM(2025)0075),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatą „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai“ (COM(2025)0046),

– atsižvelgdamas į 2025 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatą „ES konkurencingumo kelrodis“ (COM(2025)0030),

– atsižvelgdamas į Komisijos 2021 m. gruodžio 9 d. komunikatą „Žmonėms tarnaujančios ekonomikos kūrimas: socialinės ekonomikos veiksmų planas“ (COM(2021)0778),

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 20 d., 2025 m. kovo 6 d. ir 2024 m. gruodžio 19 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 18 d. kitos kadencijos Europos Komisijos politines gaires (2024–2029 m.),

– atsižvelgdamas į 2024 m. lapkričio 20 d. Regionų komiteto nuomonę „ES biudžetas ir teritorinė politika: pasiūlymai dėl naujos struktūros ir įgyvendinimo mechanizmų DFP po 2027 m.“[1],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto, Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto, Konstitucinių reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A10-0076/2025),

A. kadangi pagal SESV 311 straipsnį Sąjunga turi pati pasirūpinti savo tikslams pasiekti ir savo politikai įgyvendinti reikalingomis priemonėmis,

B. kadangi Sąjungos biudžetas visų pirma yra investicijų priemonė, kuria galima užtikrinti masto ekonomiją, kurios neįmanoma pasiekti valstybių narių lygmeniu, ir remti Europos viešąsias gėrybes, visų pirma įgyvendinant tarpvalstybinius projektus; kadangi naudojant bet kurias Sąjungos biudžeto lėšas turi būti sukurta Europos pridėtinė vertė ir užtikrinta pastebima grynoji nauda, palyginti su išlaidomis nacionaliniu ar subnacionaliniu lygmeniu, garantuojant realius ir ilgalaikius rezultatus;

C. kadangi panaudojant Sąjungos biudžeto lėšas, jei jos nukreipiamos veiksmingai, atsižvelgiant į Sąjungos politinius prioritetus ir procesą geriau koordinuojant su lėšų naudojimu nacionaliniu lygmeniu, padedama išvengti bendrosios rinkos susiskaidymo, skatinama aukštynkryptė konvergencija, mažinama nelygybė ir didinamas

---

[1] OL C, C/2025/279, 2025 1 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj.

bendras viešųjų investicijų poveikis; kadangi viešosios investicijos yra nepaprastai svarbios kaip privačiųjų investicijų skatinamasis veiksnys sektoriuose, kuriuose vien rinka negali užtikrinti reikiamų investicijų;

D. kadangi ekonomikos gaivinimo priemonė „NextGenerationEU“ (NGEU), sukurta po COVID-19 pandemijos, sudarė sąlygas dideliems papildomiems investicijų pajėgumams, siekiantiems 750 mlrd. EUR 2018 m. kainomis (jie sukurti už Sąjungos biudžeto ribų ir sudaro 1,1 proc. 27 šalių ES bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP)), ir ja paskatintas greitas atsigavimas bei ekonomikos augimas iš naujo ir paremta žalioji ir skaitmeninė pertvarka; kadangi po 2027 m. NGEU nebus taikoma;

E. kadangi 2022 m. valstybės narės valstybės pagalbai išleido vidutiniškai 1,4 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), t. y. gerokai daugiau nei jų įnašas į Sąjungos biudžetą, o daugiau kaip pusė valstybės pagalbos nebuvo susijusi su krizėmis;

F. kadangi pasitelkiant NGEU ir paskolas pagal priemonės SURE sistemą sustiprintas Sąjungos biudžetas padėjo sušvelninti COVID-19 krizės ekonominį ir socialinį poveikį ir reaguoti į Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinius; kadangi Sąjungos biudžetas vis dar nepakankamai parengtas dydžio, struktūros ir taisyklių požiūriu, kad galėtų visapusiškai atlikti savo vaidmenį, kai reikia prisitaikyti prie kintančių išlaidų poreikių, reaguoti į sukrėtimus ir krizes bei praktiškai įgyvendinti solidarumo principą, taip pat sudaryti galimybes Sąjungai pasiekti savo tikslus, kaip nustatyta Sutartyse;

G. kadangi žmonės iš Sąjungos ir jos biudžeto pagrįstai tikisi daugiau, įskaitant gebėjimą greitai ir veiksmingai reaguoti į kintančius poreikius bei teikti jiems reikiamą paramą, ypač krizės metu;

H. kadangi nuo tada, kai buvo priimta dabartinė daugiametė finansinė programa (DFP), politinės, ekonominės ir socialinės aplinkybės neatpažįstamai pasikeitė, tai dar labiau padidino pagrindinius struktūrinius iššūkius Sąjungai ir todėl 2024 m. reikėjo iš esmės tikslinti DFP;

I. kadangi aplinkybės, kuriomis Komisija parengs savo pasiūlymus dėl DFP po 2027 m., taip pat kelia įvairiausių iššūkių, nes nusistovėjusi pasaulinė ir geopolitinė tvarka greitai bei radikaliai kinta, Sąjungos artimiausioje kaimynystėje vėl vyksta plataus masto karas, ekonominės ir socialinės aplinkybės yra nepaprastai sudėtingos, taip pat gilėja klimato ir biologinės įvairovės krizė; kadangi, kaip aiškiai nurodė Komisija, nebegali tęsti *status quo* ir Sąjungos biudžetas turės būti atitinkamai pakeistas;

J. kadangi JAV administracija nusprendė atsisakyti po karo prisiimto šalies pasaulinio vaidmens užtikrinant taiką ir saugumą, vadovaujant pasauliniam valdymui taisyklėmis grindžiamos daugiašalės tarptautinės tvarkos sąlygomis ir teikiant esminę vystymosi bei

humanitarinę pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia visame pasaulyje; kadangi dėl to Sąjunga turės dėti daugiau pastangų, kad užpildytų dalį JAV paliktos tuštumos, taigi atsiras papildomų biudžeto poreikių;

K. kadangi Sąjunga įsipareigojo imtis visų veiksmų, kurių reikia, kad ne vėliau kaip iki 2050 m. būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas ir būtų apsaugota gamta bei apgręžtas biologinės įvairovės nykimo procesas; kadangi norint įgyvendinti šiam tikslui pasiekti sukurtą politikos sistemą reikės didelių investicijų; kadangi Sąjungos biudžetas turės atlikti pagrindinį vaidmenį teikiant ir skatinant šias investicijas;

L. kadangi, siekiant kompensuoti biudžeto trūkumus, buvo rasta daug alternatyvių sprendimų, dėl kurių biudžetas tampa neskaidresnis, paliekant visuomenę nežinioje apie tikrąją Sąjungos išlaidų apimtį, mažinant ilgalaikį investicijų, kurias užtikrinti turi biudžetas, nuspėjamumą ir kenkiant ne tik biudžeto vieningumo principui, bet ir Parlamento, kaip teisės aktų leidėjo ir biudžeto valdymo bei biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, vaidmeniui, taip pat jo siekiui užtikrinti vykdomosios valdžios atskaitomybę;

M. kadangi Sąjunga grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises; kadangi šių vertybių pažeidimai kenkia Sąjungos sanglaudai, ardo Sąjungos piliečių teises ir mažina valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą;

1. primygtinai tvirtina, kad sparčiai kintančiame pasaulyje, kuriame žmonės iš Sąjungos ir jos biudžeto pagrįstai tikisi daugiau ir kuriame Sąjunga susiduria su vis daugiau krizių, kitai DFP, palyginti su 2021–2027 m. laikotarpiu, turi būti skirta daugiau išteklių, atsisakant tradiciškai ribojančio, pačių nusistatyto 1 proc. BNP lygio;

2. pabrėžia, kad kitoje DFP daugiausia dėmesio turi būti skiriama Europos viešųjų gėrybių, kuriomis sukuriama pastebima pridėtinė vertė, palyginti su nacionalinėmis išlaidomis, finansavimui; pabrėžia, kad reikia užtikrinti didesnę Sąjungos ir nacionalinių išlaidų sinergiją bei geresnį jų koordinavimą; pabrėžia, kad išlaidomis turės būti atremiami didžiuliai iššūkiai, pvz., Sąjungos artimiausioje kaimynystėje vykstantis plataus masto karas, labai sudėtingos ekonominės ir socialinės aplinkybės, konkurencingumo atotrūkis ir gilėjanti klimato bei biologinės įvairovės krizė;

3. mano, kad planuojant pasidalijamojo valdymo išlaidas po 2027 m. negali būti remiamasi Komisijos numatytu požiūriu „po vieną nacionalinį planą kiekvienai valstybei narei“ ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės modeliu; pabrėžia, kad planuojant pasidalijamojo valdymo išlaidas pagal kitą DFP turi būti visapusiškai apsaugoti Parlamento, kaip teisės aktų leidėjo ir biudžeto valdymo

bei biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, vaidmenys ir jos turi būti parengtos bei įgyvendinamos glaudžiai bendradarbiaujant su regionų ir vietos valdžios institucijomis, taip pat visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;

4. ragina pagal kitą DFP toliau remti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, siekiant padėti susaistyti Sąjungą, stiprinti bendrąją rinką, skatinti konvergenciją ir mažinti nelygybę, skurdą bei socialinę atskirtį;

5. mano, kad Komisijos numatyta bendro konkurencingumo fondo, sujungiančio esamas programas, idėja nėra tinkama, nes jis neatitinka paskirties; pabrėžia, kad fondas turėtų būti nauja priemonė, kurią taikant būtų naudojamasi finansavimo priemonių rinkinio privalumais, remiamasi naudojantis programa „InvestEU“ ir Inovacijų fondu įgyta patirtimi ir papildomos esamos labai sėkmingai įgyvendinamos programos;

6. pabrėžia, kad, ypač atsižvelgiant į tai, jog JAV atsisako savo, kaip pasaulinio taikos ir saugumo garanto, vaidmens, akivaizdu, kad reikia daryti pažangą kuriant tikrą gynybos sąjungą ir kitoje DFP remti visapusišką požiūrį į saugumą didinant investicijas; pabrėžia, kad išlaidos gynybai negali būti skiriamos ilgalaikių investicijų į Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą sąskaita ar lemti tokių investicijų sumažėjimą;

7. ragina galutinių naudos gavėjų atžvilgiu atlikti tikrą supaprastinimą, vengiant programų, kurių tikslai sutampa, skiriasi tinkamumo kriterijai ir taisyklės, reglamentuojančios horizontaliąsias nuostatas; pabrėžia, kad supaprastinimas neturi reikšti didesnės Komisijos veiksmų laisvės be būtinos stabdžių ir atsvarų sistemos, todėl jis turi būti pasiektas visapusiškai paisant Sutartyse numatytos institucinės pusiausvyros;

8. primygtinai tvirtina, kad į kitą DFP turi būti integruoti didesni reagavimo į krizes pajėgumai ir kiekvienoje išlaidų kategorijoje numatytos pakankamos maržos; pabrėžia, kad išlaidų programose turėtų būti išlaikytas ne tik investicijų nuspėjamumas, bet ir didelis integruotasis lankstumo rezervas, o dėl asignavimų konkretiems politikos tikslams turėtų spręsti biudžeto valdymo institucija; pabrėžia, kad humanitarinės pagalbos lankstumas turėtų būti tikslinis; mano, kad DFP po 2027 m. turėtų būti numatytos dvi specialios priemonės: viena, skirta solidarumui gaivalinių nelaimių atveju užtikrinti, ir viena, skirta bendrajam reagavimui į krizes;

9. pabrėžia, kad Sąjungos vertybių ir pagrindinių teisių paisymas yra esminė išankstinė sąlyga siekiant gauti ES lėšų; primygtinai ragina apsaugoti Sąjungos biudžetą nuo netinkamo naudojimo, sukčiavimo ir teisinės valstybės principo pažeidimų ir ragina užtikrinti tvirtesnę teisinės valstybės principo ir Sąjungos biudžeto po 2027 m. sąsają;

10. pabrėžia, kad pagal NGEU pasiskolintų lėšų grąžinimas neturi kelti pavojaus ES politikos ir prioritetų finansavimui; todėl pabrėžia, kad visos išlaidos, susijusios su skolinimusi, dengiamu iš Sąjungos biudžeto arba biudžeto manevringumo maržos, turi būti vertinamos atskirai nuo asignavimų ES programoms būsimoje DFP struktūroje;

11. ragina Tarybą skubos tvarka patvirtinti naujus nuosavus išteklius, kad būtų sudarytos sąlygos tvariai grąžinti pagal NGEU pasiskolintas lėšas; pabrėžia, kad nauji tikri nuosavi ištekliai, nenumatyti TIS, yra nepaprastai svarbūs siekiant patenkinti Sąjungos didesnius išlaidų poreikius; mano, kad turi būti išnagrinėtos visos priemonės siekiant suteikti Sąjungai reikiamų išteklių, ir atsižvelgdamas į tai mano, jog bendras skolinimasis yra perspektyvi galimybė užtikrinti, kad Sąjunga turėtų pakankamai išteklių reaguoti į dideles Sąjungos masto krizes, pvz., tebesitęsiančią krizę saugumo ir gynybos srityje;

12. yra pasirengęs konstruktyviai bendradarbiauti su Taryba ir Komisija, kad būtų parengtas ilgalaikis biudžetas, kuriuo būtų tenkinami Sąjungos poreikiai; pabrėžia, kad DFP po 2027 m. yra rengiama aplinkybėmis, kurios labai skiriasi nuo įprastinės veiklos scenarijaus, ir rimtai traktuoja Sutartyse įtvirtintą savo institucinį vaidmenį; primygtinai tvirtina, kad jis patvirtins ilgalaikį biudžetą tik tuo atveju, jei jis pagal paskirtį bus tinkamas Sąjungai kintančiame pasaulyje, ir ragina nedelsiant priimti DFP, kad būtų galima nuo 2028 m. sausio 1 d. laiku įgyvendinti išlaidų programas;

Ilgalaikis biudžetas ir nauji išlaidų prioritetai

13. mano, kad, atsižvelgiant į struktūrinius iššūkius, su kuriais susiduria Sąjunga, reikėtų pakoreguoti DFP po 2027 m. išlaidų prioritetus, siekiant užtikrinti, kad Sąjunga galėtų pasiekti savo strateginius politikos tikslus, kaip nurodyta toliau;

Konkurencingumas, strateginis savarankiškumas, socialinė, ekonominė ir teritorinė sanglauda ir atsparumas

14. yra įsitikinęs, kad konkurencingumo didinimas, ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir Sąjungos inovacinių pajėgumų didinimas yra pagrindiniai DFP po 2027 m. prioritetai ir yra nepaprastai svarbūs siekiant užtikrinti ilgalaikį, tvarų ir integracinį augimą bei klestinčią atsparesnę ekonomiką ir visuomenę;

15. mano, kad Sąjunga turi sukurti konkurencingumo sistemą, atitinkančią jos vertybes ir politinius tikslus, ir kad konkurencingumas turi skatinti ne tik ekonomikos augimą, bet ir socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą bei aplinkos tvarumą, kaip pabrėžta tiek M. Draghi, tiek E. Lettos pranešimuose;

16. pabrėžia, kad, kaip nurodyta E. Lettos ir M. Draghi pranešimuose, Europos ekonomika ir socialinis modelis patiria didelį spaudimą, o

našumo, konkurencingumo ir įgūdžių atotrūkis daro grandininį poveikį europiečių, kurie jie jau dabar susiduria su didelėmis būsto, energijos ir maisto kainomis, darbo vietų kokybei ir gyvenimo lygiui; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl darbo galimybių trūkumo ir didelių pragyvenimo išlaidų didėja protų nutekėjimo iš Europos rizika;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad M. Draghi nurodo, jog 2025–2030 m. metinis investicijų į inovacijas ir infrastruktūrą atotrūkis sieks 750–800 mlrd. EUR per metus; pabrėžia, kad Sąjungos biudžetas turi atlikti itin svarbų vaidmenį, tačiau vien jo lėšomis šis trūkumas negali būti padengtas, ir kad didžiąją dalį pastangų turės dėti privatusis sektorius; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia išnaudoti viešųjų ir privačiųjų investicijų sinergiją, visų pirma supaprastinant ir suderinant ES investicijų struktūrą;

18. pabrėžia, kad Sąjungos biudžetas turi būti kruopščiai koordinuojamas su nacionalinėmis išlaidomis, kad būtų užtikrintas papildomumas, ir turi būti parengtas taip, kad juo būtų galima veiksmingai sumažinti privačiųjų investicijų riziką, jas mobilizuoti ir jų pritraukti, taip sudarant sąlygas startuoliams ir MVĮ lengviau gauti lėšų; todėl ragina pagal kitą DFP gerokai sustiprinti tokias programas kaip programa „InvestEU“, nes jomis užtikrinamas papildomumas ir laikomasi rinka bei paklausa grindžiamo požiūrio; mano, kad finansinės priemonės ir biudžeto garantijos yra veiksmingas išteklių naudojimo būdas siekiant svarbiausių Sąjungos politikos tikslų, ir ragina jas toliau supaprastinti;

19. primygtinai tvirtina, kad turi būti dedama daugiau pastangų siekiant kuo labiau padidinti Europos investicijų banko (EIB) grupės ir kartu kitų tarptautinių bei nacionalinių finansų įstaigų vaidmens potencialą teikiant paskolas ir mažinant riziką strateginėse politikos srityse, pvz., klimato ir pastaruoju metu – saugumo ir gynybos projektų; ragina EIB grupę didinti rizikos apetitą ir užmojus siekiant pritraukti investicijas, remiantis tvirta kapitalo padėtimi, ir stiprinti investicijų partnerystę siekiant užtikrinti, kad kiekvienas Sąjungos lygmeniu išleistas euras būtų panaudotas kuo veiksmingiau;

20. pabrėžia, kad mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimas, įskaitant paramą fundamentiniams moksliniams tyrimams, turėtų būti gerokai padidintas ir, visų pirma, skiriamas Sąjungos strateginiams prioritetams, toliau būti nustatomas remiantis kompetencijos principu ir toliau grindžiamas nuopelnais; mano, kad DFP ir nacionaliniu lygmeniu turėtų būti užtikrinta pakankamai išteklių, kad būtų galima finansuoti visus aukštos kokybės projektus per visą inovacijų ciklą ir iki 2030 m. pasiekti 3 proc. BVP išlaidų moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai tikslą;

21. pabrėžia, kad į kitą DFP, remiantis dabartine Europos infrastruktūros tinklų priemone, turėtų būti įtrauktas daug didesnis tiesiogiai valdomas finansavimas energetikos, transporto ir skaitmeninei infrastruktūrai, o pirmenybė teiktina tarpvalstybinėms

jungtims ir nacionalinėms jungtims, turinčioms Europos pridėtinę vertę; mano, kad, keičiantis geopolitinei tvarkai, tokia infrastruktūra yra būtina sėkmingo bendrosios rinkos plėtojimo ir Sąjungos atsparumo didinimo sąlyga;

22. atkreipia dėmesį į tai, kad saugus ir tvirtas kosmoso sektorius yra labai svarbus Sąjungos savarankiškumui ir suverenumui, todėl šiame sektoriuje reikia tvarių investicijų;

23. pabrėžia, kad konkurencingesnė, našesnė ir socialiai įtrauki ekonomika padeda kurti kokybiškas, gerai apmokamas darbo vietas ir taip gerinti žmonių gyvenimo lygį; pabrėžia, kad vykdant tokias programas kaip „Europos socialinis fondas +“ ir „Erasmus+“ Sąjungos biudžetas gali atlikti svarbų vaidmenį remiant švietimo ir mokymo sistemas, stiprinant sanglaudą, didinant darbuotojų gebėjimą prisitaikyti pasinaudojant perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybėmis ir taip padedant žmonėms pasirengti dirbti šiuolaikinėje ekonomikoje;

24. primygtinai pabrėžia, kad Sąjungos biudžeto lėšomis ir toliau turėtų būti remiami svarbūs ekonomikos ir darbo vietų kūrimo sektoriai, kuriuose Sąjunga jau pirmauja pasaulyje, pvz., turizmas ir kultūros bei kūrybos sektoriai; pabrėžia, kad Sąjungos biudžete po 2027 m. reikia numatyti konkretų finansavimą turizmui, be kita ko, siekiant įgyvendinti ES tvaraus turizmo strategiją; atkreipia dėmesį į programos „Kūrybiška Europa“ svarbą prisidedant prie Europos įvairovės ir konkurencingumo skatinimo ir remiant gyvybingas visuomenes;

25. pabrėžia, kad tam, kad būtų galima konkuruoti su kitais svarbiais pasauliniais veikėjais, Europos ekonomika taip pat turi tapti konkurencingesnė ir atsparesnė pasiūlos atžvilgiu, todėl reikia daugiau investuoti į Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą vykdant sustiprintą pramonės politiką ir daugiausia dėmesio skiriant strateginiams sektoriams, efektyviam išteklių naudojimui ir ypatingos svarbos technologijoms, kad būtų sumažinta priklausomybė nuo trečiųjų šalių;

26. mano, kad, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisijos numatyta bendro konkurencingumo fondo, sujungiančio esamas programas, idėja nėra tinkama, nes tai neatitinka paskirties; pabrėžia, kad fondas turėtų būti nauja priemonė, kurią taikant būtų naudojamasi finansavimo priemonių rinkinio privalumais ir remiamasi naudojantis programa „InvestEU“ ir Inovacijų fondu įgyta patirtimi; primena, kad pagal SESV 182 straipsnį Sąjunga turi priimti pamatinę mokslinių tyrimų programą;

27. pažymi, kad Komisija savo komunikate dėl konkurencingumo kelrodžio teigia, kad turėtų būti sukurta nauja konkurencingumo koordinavimo priemonė, siekiant geriau suderinti pramonės ir mokslinių tyrimų politiką ir investicijas ES ir nacionaliniu

lygmenimis; pažymi, kad siūloma nauja priemonė numatyta kaip naujo, švelnaus valdymo mechanizmo, skirto „sustiprinti bendro politikos koordinavimo ir ES biudžeto sąsają“, dalis; primygtinai reikalauja, kad Parlamentas visapusiškai dalyvautų sprendimų priėmimo procese abiejų mechanizmų atveju;

28. pabrėžia, kad apsirūpinimo maistu saugumas yra gyvybiškai svarbi strateginio savarankiškumo sudedamoji dalis ir kad pagal kitą DFP turi būti toliau remiami Sąjungos žemės ūkio ir žuvininkystės sektorių, įskaitant smulkiuosius ir jaunuosius ūkininkus bei žvejus, konkurencingumas ir atsparumas ir padedama sektoriams geriau apsaugoti klimatą ir biologinę įvairovę, jūras ir vandenynus; pabrėžia, kad moderni ir supaprastinta žemės ūkio politika yra nepaprastai svarbi siekiant didinti našumą tuo tikslu pasitelkiant techninę pažangą, garantuoti deramą ūkininkų gyvenimo lygį ir apsirūpinimo maistu saugumą, užtikrinti europiečiams saugaus, kokybiško ir įperkamo maisto gamybą, skatinti kartų kaitą ir išsaugoti kaimo vietovių gyvybingumą;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad žemės ūkio sektorius yra ypač pažeidžiamas infliacijos sukrėtimų atveju, nes jie daro poveikį ūkininkų perkamajai galiai; ragina kitoje DFP numatyti didesnį ir specialų BŽŪP biudžetą, apsaugant jį nuo galimo sumažinimo, kad būtų išlaikytas BŽŪP vientisumas ir bendrumas, taip pat jos pirmojo ir antrojo ramsčių darna ir sąsaja, todėl nepritaria minčiai integruoti BŽŪP į vieną fondą kiekvienai valstybei narei; ragina, kai tinkama, išnagrinėti papildomų specialių finansavimo šaltinių, be kita ko, ne pagal BŽŪP, galimybę siekiant įveikti gaivalines nelaimes ir teikti paskatas ūkininkams bei miškininkams prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, biologinės įvairovės atkūrimo ir gamtos apsaugos, nesiimant priemonių, dėl kurių ES žemės ūkio gamyba regresuotų;

30. pabrėžia, kad, norint atremti naujus pasaulinius iššūkius, su kuriais susiduria ES ūkininkai, įskaitant dabartinę geopolitinę padėtį, klimato kaitą ir gamybos kainų didėjimą, reikia pagal kitą BŽŪP patikimai skirti finansavimą; pabrėžia, kad, siekiant atremti šiuos iššūkius, atsižvelgiant į patirtį, įgytą per COVID-19 krizę, ir išvengti paramos ūkininkams mažinimo, kitoje DFP reikia skubiai padidinti BŽŪP biudžetą, kuris būtų indeksuojamas pagal infliaciją atliekant metinį pakartotinį vertinimą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad dabartinės formos tiesioginės išmokos sukuria aiškią ES pridėtinę vertę ir turėtų toliau stiprinti pajamų saugumą, gamybą ir apsaugą nuo kainų svyravimo, geriau orientuojantis į asmenis, aktyviai užsiimančius žemės ūkio gamyba ir viešųjų gėrybių tiekimu, kartu laikantis realistiškų ir subalansuotų ES aplinkosaugos ir socialinių standartų; ragina teisingai ir veiksmingai paskirstyti BŽŪP paramą valstybėse narėse ir tarp jų; ragina toliau taikyti ir stiprinti priemones, kuriomis būtų išlaikoma gamyba pažeidžiamose vietovėse ir užtikrinamas kaimo bendruomenių gyvybingumas bei viešosios infrastruktūros tinkamumas, ypač skaitmeninimo srityje, visų pirma pasitelkiant Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai, ir vėl įtraukti

vietos ir regionų valdžios institucijas į tokių priemonių valdymą; pabrėžia, kad reikia didinti ir reformuoti žemės ūkio rezervą, kad būtų galima veiksmingai ir greitai reaguoti į būsimas krizes, kurias turės įveikti Europos žemės ūkio sektorius, ir sukurti naujas gamtinės, rinkos ir sanitarinės rizikos valdymo priemones, pvz., ES perdraudimo sistemą, kad būtų galima geriau sušvelninti būsimų krizių poveikį ir užtikrinti didesnį stabilumą ūkininkams; pabrėžia, kad reikia rasti konkrečius sprendimus Rytų Europos ūkininkams, kuriuos labiausiai paveikė pakopinis Rusijos karo prieš Ukrainą poveikis, pvz., didelės žaliavų kainos, infliacija ir rinkos sutrikimai; primygtinai ragina Komisiją toliau kurti reikiamą finansinę ir teisinę maisto tiekimo grandinės sistemą, kad būtų sustiprinta ūkininkų padėtis ir geriau kovojama su nesąžininga prekybos praktika; ragina Komisiją remti ES ūkininkus propaguojant žemės ūkio maisto produktus Sąjungoje ir už jos ribų, vykdant dinamišką ir tvirtesnę ES skatinimo politiką; apgailestauja dėl to, kad peržiūrint dabartinę DFP sumažintas žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo programos finansavimas; pabrėžia, kad į kitą DFP turi būti įtrauktos specialios lėšos kaimo turizmui, moterų verslumui, profesiniam mokymui ir technologinėms inovacijoms žemės ūkyje;

31. primena, kad socialinė, ekonominė ir teritorinė sanglauda yra Europos integracijos kertinis akmuo ir gyvybiškai svarbi užtikrinant Sąjungos vienybę ir stiprinant bendrąją rinką; šiuo atžvilgiu dar kartą patvirtina konvergencijos proceso svarbą; pabrėžia, kad modernizuota sanglaudos politika turi būti grindžiama decentralizuotu, teritoriniu, daugiapakopiu valdymu ir ją vykdant turi būti vadovaujamasi pasidalijamojo valdymo ir partnerystės principu, visapusiškai įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, užtikrinant, kad ištekliai būtų skiriami ten, kur jų labiausiai reikia regioniniams skirtumams mažinti;

32. pabrėžia, kad sanglaudos politikos finansavimas turi būti skiriamas svarbiausiems iššūkiams, su kuriais susiduria Sąjunga, įveikti, pvz., susijusiems su demografiniais pokyčiais ir gyventojų skaičiaus mažėjimu, ir jis turi būti nukreiptas regionams ir žmonėms, kuriems labiausiai reikia pagalbos; be to, ragina miestams, regionams ir miestų valdžios institucijoms suteikti daugiau galimybių gauti ES finansavimą; primena, kad pagal SESV 349 straipsnį Sąjunga turi nustatyti specialias atokiausiems regionams skirtas priemones, todėl pabrėžia, kad kitoje DFP reikia toliau teikti tikslinę paramą šiems regionams, be kita ko, įgyvendinant sustiprintas atokiausiems regionams ir saloms skirtas programas (POSEI);

33. primena Europos Sąjungos socialinio aspekto ir Europos socialinių teisių ramsčio, jo veiksmų plano ir pagrindinių tikslų įgyvendinimo skatinimo svarbą; pabrėžia, kad todėl Sąjungos biudžetas turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį mažinant nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, remiant vaikus, šeimas ir pažeidžiamas grupes; primena, kad apie 20 mln. vaikų Sąjungoje gresia pavojus patirti

skurdą ir socialinę atskirtį; pabrėžia, kad siekiant sumažinti vaikų skurdą Sąjungoje, reikalingos tinkamai finansuojamos, detalios ir integruotos priemonės, taip pat reikia nacionaliniu lygmeniu veiksmingai įgyvendinti Europos vaiko garantijų sistemą; pabrėžia, kad Parlamentas nuolat prašė specialaus ESF+ biudžeto vaiko garantijų sistemai, kaip pagrindiniam ES kovos su skurdu strategijos ramsčiui, remti;

34. atkreipia dėmesį į ES masto būsto krizę, su kuria susiduria milijonai šeimų ir jaunuolių; pabrėžia, kad reikia didinti paramą būstui iš Sąjungos biudžeto, visų pirma pagal sanglaudos politiką, ir iš kitų finansavimo šaltinių, pvz., EIB grupės ir nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų; pripažįsta, kad, nors vien Sąjungos finansavimas negali išspręsti būsto krizės, jis gali atlikti labai svarbų vaidmenį finansuojant skubias priemones ir papildant platesnius Sąjungos ir nacionalinio lygmens veiksmus, kuriais siekiama pagerinti būsto įperkamumą ir padidinti būstų ūkio energijos vartojimo efektyvumą;

35. pabrėžia, kad Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą turi didelių ekonominių ir socialinių pasekmių, visų pirma sieną su Rusija ir Ukraina ir Baltarusija turinčiose valstybėse narėse; primygtinai ragina pagal kitą DFP šiems regionams skirti paramą;

Žalioji ir skaitmeninė pertvarka

36. pabrėžia, kad žalioji ir skaitmeninė pertvarka yra neatsiejamai susijusi su konkurencingumu, ekonomikos modernizavimu ir visuomenės atsparumu ir yra į ateitį orientuotos ir efektyviai išteklius naudojančios ekonomikos katalizatorius; todėl primygtinai pabrėžia, kad pagal DFP po 2027 m. turi būti toliau remiama ir spartinama dvejopa pertvarka;

37. primena, kad Sąjungos biudžetas labai padeda siekti tikslo – iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, be kita ko, nes remiamas 2030 m. ir 2040 m. tikslų siekis; pabrėžia, kad vykdant pertvarką reikės mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, visų pirma, diegiant švarias technologijas, užtikrinant geresnę energetikos ir transporto infrastruktūrą ir efektyviau energiją vartojančius būstus; pažymi, kad norinti iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą, Komisijos vertinimu, reikia papildomų 1,5 proc. (bendrojo vidaus produkto) BVP siekiančių investicijų per metus, palyginti su 2011–2020 m. dešimtmečiu, ir kad, nors vien tik Sąjungos biudžetas negali padengti šios spragos, jo įnašas ir toliau turi išlikti esminis; todėl ragina didinti tiesiogiai valdomą paramą aplinkos ir biologinės įvairovės apsaugai ir klimato politikos veiksmams, pasinaudojant dabartine programa LIFE;

38. pabrėžia, kad pramonė bus labai svarbi pereinant prie nulinio grynojo anglies dioksido kiekio ir kuriant energetikos sąjungą ir kad reikės paramos siekiant padėti prisitaikyti kai kuriems pramonės sektoriams ir jų darbuotojams; pabrėžia, kad svarbu vykdyti

pertvarką nė vieno nepaliekant nuošalyje, todėl reikia investuoti į regionus, kurie labai priklauso nuo iškastinio kuro, ir didesnę paramą teikti pažeidžiamiems namų ūkiams, visų pirma pasitelkiant Teisingos pertvarkos mechanizmą ir Socialinį klimato fondą;

39. atkreipia dėmesį į vykstančius esminius technologinius pokyčius, kai naujos technologijos, pvz., dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija suteikia galimybių Sąjungos ekonominio potencialo, pasaulinės lyderystės ir piliečių gyvenimo gerinimo požiūriais ir kartu dėl to kyla su patikimumu, etika ir suverenumu susijusių iššūkių; pabrėžia, kad pagal kitą DFP turi būti remiami moksliniai tyrimai skaitmeninių technologijų srityje, jų plėtojimas ir saugus taikymas ir padedama žmonėms įgyti įgūdžių, kurių jiems reikia, kad galėtų su jomis dirbti ir jomis naudotis;

Saugumas, gynyba ir parengtis

40. primena, kad taika ir saugumas yra Sąjungos klestėjimo, socialinio modelio ir konkurencingumo pagrindas ir gyvybiškai svarbus Sąjungos geopolitinės padėties ramstis; pabrėžia, kad pagal kitą DFP turi būti remiamas visapusiškas požiūris į saugumą ir daug daugiau investuojama į Sąjungos apsaugą nuo daugybės jai kylančių grėsmių;

41. pabrėžia, kad, kaip aiškiai nurodyta S. Niinistö pranešime, kyla įvairios grėsmės ir tai didina nestabilumą ir Sąjungos pažeidžiamumą, šios grėsmės – tai, visų pirma, suskaidyta pasaulinė tvarka, Rusijos ir Baltarusijos keliama grėsmė saugumui, didėjanti įtampa visame pasaulyje, priešiški tarptautiniai veikėjai, nusikaltėlių tinklų globalizacija, hibridinės kampanijos, įskaitant kibernetinius išpuolius, užsienio vykdomą manipuliavimą informacija, dezinformaciją ir kišimąsi bei naudojimąsi migrantais kaip įrankiais, dėl klimato kaitos vis dažnesni ir intensyvesni ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai ir grėsmės sveikatai;

42. atkreipia dėmesį į tai, kad Sąjunga atliko labai svarbų vaidmenį, kad jos teritorijoje būtų užtikrinta ilgalaikė taika, ir kad ji turi toliau tai daryti prisitaikydama prie pašonėje vykstančio karo tikrovės ir būtinybės gerokai sustiprinti gynybos infrastruktūrą, pajėgumus ir parengtį, be kita ko pasitelkiant Sąjungos biudžetą ir gerokai viršijant dabartinius asignavimus (mažiau nei 2 proc. DFP);

43. pažymi, kad į Europos gynybos pajėgumus dešimtmečius nebuvo pakankamai investuojama ir kad, kaip nurodo Komisija, atsižvelgiant į aktualią padėtį, gynybos išlaidoms padengti ateinantį dešimtmetį reikės 500 mlrd. EUR; pabrėžia, kad vien tik Sąjungos biudžetas negali užpildyti šios spragos, tačiau kartu su nacionaliniais biudžetais jam tenka svarbus vaidmuo, ir didžiausias dėmesys skirtinas aiškiai ES pridėtinei vertei; mano, kad Sąjungos biudžetas ir skolinimas per EIB grupę gali padėti skatinti investicijas į gynybą; pabrėžia, kad išlaidos gynybai negali būti skiriamos mažinant socialines ir aplinkosaugos išlaidas, taip pat dėl jų neturėtų būti

mažinamas finansavimas ilgalaikėms Sąjungos politikos kryptims, kurios pasiteisino ilguoju laikotarpiu;

44. pabrėžia dabartinės DFP laikotarpiu sukurtų gynybos programų ir priemonių, kuriomis sustiprinti bendri moksliniai tyrimai, gamyba ir viešieji pirkimai gynybos srityje, privalumus, nes tai yra vertingas pagrindas tolesnei Sąjungos politikai ir investicijoms plėtoti;

45. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į geopolitinę padėtį, akivaizdu, kad reikia imtis veiksmų ir daryti pažangą kuriant tikrą gynybos sąjungą, koordinuoti veiksmus su NATO ir visapusiškai paisyti atskirų valstybių narių neutralumo įsipareigojimų; šiuo atžvilgiu pritaria Komisijos analizei, kad kitoje DFP turi būti nustatyta išsami ir tvirta ES gynybos rėmimo sistema;

46. pabrėžia konkurencingos ir atsparios Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės svarbą; mano, kad pagal kitą DFP numatytos didesnės bendros ES lygmens investicijos į gynybą, vykdomos pasinaudojant aiškia ir skaidria valdymo struktūra, gali padėti išvengti dubliavimosi, sukurti masto ekonomiją ir taip padėti sutaupyti daug valstybių narių lėšų, sumažinti susiskaidymą ir užtikrinti įrangos ir sistemų sąveikumą; pabrėžia technologijų svarbą šiuolaikinėse gynybos sistemose, todėl būtina investuoti į mokslinius tyrimus, kibernetinę gynybą ir kibernetinį saugumą, taip pat į dvejopo naudojimo produktus; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia tiesiogiai remti gynybos pramonę Sąjungoje, taip stiprinant strateginį savarankiškumą ir kartu kuriant kokybiškas aukštos kvalifikacijos darbo vietas, skatinant inovacijas ir kuriant tarpvalstybines galimybes ES įmonėms, įskaitant MVĮ;

47. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu biudžete numatyti didesnę paramą kariniam mobilumui, kad būtų atnaujinta dvejopo naudojimo infrastruktūra, naudojama civiliniais ir kariniais tikslais, sudarytos sąlygos didelio masto karinės įrangos ir personalo judėjimui per trumpą laiką ir taip prisidėta prie Sąjungos gynybos pajėgumų ir kolektyvinio saugumo; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia svarbu finansuoti transeuropinius transporto tinklus, kad juos būtų galima pritaikyti dvejopo naudojimo tikslams;

48. pabrėžia, kad Sąjunga turi padidinti parengties visose srityse finansavimą; yra sunerimęs dėl didėjančio gaivalinių nelaimių poveikio, jas dažnai lemia klimato kaita, todėl ateityje jos gali būti dažnesnės ir intensyvesnės; atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis 2024 m. Europos klimato rizikos vertinimo ataskaita, bendri ekonominiai nuostoliai dėl gaivalinių nelaimių galėtų siekti apie 1,4 proc. Sąjungos BVP;

49. todėl akcentuoja, kad, be pastangų švelninti klimato kaitą vykdant žaliąją pertvarką, reikia didelių investicijų siekiant prisitaikyti prie klimato kaitos, visų pirma norint užkirsti kelią gaivalinėms nelaimėms ir ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams ir

sumažinti jų poveikį; mano, kad parama, skiriama šiam tikslui, pvz., pasinaudojant dabartiniu Sąjungos civilinės saugos mechanizmu, kitoje DFP turi būti gerokai padidinta ir greitai prieinama vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios nelaimės atveju dažnai patiria didžiausią poveikį;

50. pabrėžia, kad atstatymo ir atkūrimo po gaivalinių nelaimių priemonės turi būti grindžiamos tobulinamojo atkūrimo koncepcija ir pirmenybė teiktina gamtos procesais pagrįstiems sprendimams; pabrėžia tvarios vandentvarkos ir saugumo bei hidroenergijos atsparumo, kaip bendros Sąjungos parengties strategijos dalies, svarbą;

51. primena, kad COVID-19 pandemija visame pasaulyje lėmė ekonominę ir socialinę sumaištį ir kad pagrindinė išvada yra ta, kad reikia teikti pirmenybę investicijoms į grėsmių sveikatai prevenciją, pasirengimą joms ir reagavimą į jas, medicininius mokslinius tyrimus ir ligų prevenciją, prieigą prie ypatingos svarbos vaistų, sveikatos priežiūros infrastruktūrą, fizinę ir psichinę sveikatą ir Sąjungos visuomenės sveikatos sistemų atsparumą ir prieinamumą; primena, kad strateginis savarankiškumas sveikatos srityje yra labai svarbus siekiant užtikrinti Sąjungos parengtį šioje srityje;

52. mano, kad kitoje DFP turi būti remiamasi dabartiniu programavimo laikotarpiu atliktu darbu, užtikrinant, kad būtų vykdomos investicijos, būtinos siekiant sukurti tikrą Europos sveikatos sąjungą, naudingą visiems piliečiams;

53. pabrėžia, kad vykstant technologinei plėtrai piktavališkiems ir oportunistiniams užsienio subjektams tapo lengviau skleisti dezinformaciją, skatinti neapykantos retoriką internete, kištis į rinkimus ir vykdyti Sąjungos interesams kenkiančius kibernetinius išpuolius; primygtinai pabrėžia, kad pagal kitą DFP turi būti investuojama į didesnius kibernetinio saugumo pajėgumus ir užtikrinta, kad Sąjunga būtų pasirengusi kovoti įvairiais hibridinio karo apraiškos atvejais;

54. pabrėžia, kad laisva, nepriklausoma ir pliuralistinė žiniasklaida turėtų būti laikoma pagrindine Europos atsparumo sudedamąja dalimi, apsaugančia ne tik laisvą informacijos srautą, bet ir demokratinę mąstyseną, kritinį mąstymą ir informacija pagrįstą sprendimų priėmimą; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu investuoti į nepriklausomą ir tiriamąją žurnalistiką, faktų tikrinimo iniciatyvas, skaitmeninį ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir kritinį mąstymą, kad būtų galima apsisaugoti nuo dezinformacijos, užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi į rinkimus vykdant Europos demokratijos skydo iniciatyvą ir taip užtikrinti demokratinį atsparumą; pabrėžia, kad šių sričių iniciatyvoms reikia toliau skirti Sąjungos paramą iš biudžeto;

55. akcentuoja tolesnio finansavimo pagal kitą DFP svarbą siekiant veiksmingai apsaugoti ES išorės sienas; pabrėžia, kad reikia kovoti su tarpvalstybiniais nusikaltėlių tinklais ir geriau apsaugoti prekybos žmonėmis tinklų aukas, taip pat stiprinti atsparumą ir reagavimo pajėgumus siekiant spręsti trečiųjų šalių arba priešiškų nevalstybinių subjektų vykdomų hibridinių išpuolių bei migrantų instrumentalizavimo klausimą; visų pirma pabrėžia, kad siekiant apsaugoti ES išorės sienas reikia teikti paramą pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms;

56. pabrėžia, kad ES atsparumas, parengtis ir saugumas yra neatsiejamai susiję su jos regioninių ir pasaulinių šalių partnerių atsparumu, parengtimi ir saugumu; pabrėžia, kad stiprinant partnerių pajėgumą užkirsti kelią ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams, sveikatos krizėms, hibridinėms kampanijoms, kibernetiniams išpuoliams ar ginkluotiesiems konfliktams, juos atlaikyti ar veiksmingai į juos reaguoti sumažinamas persiduodantis poveikis Europai;

Išorės veiksmai ir plėtra

57. primygtinai pabrėžia, kad padidėjusio visuotinio nestabilumo sąlygomis Sąjunga, laikydamasi savo su visuotine atsakomybe susijusių vertybių ir prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų, turi toliau konstruktyviai bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ir remti taiką, konfliktų prevenciją, stabilumą, gerovę, saugumą, žmogaus teises, teisinės valstybės principą, lygybę, demokratiją ir darnų vystymąsi visame pasaulyje;

58. apgailestauja dėl to, kad pagal dabartinę DFP buvo nepakankamai finansuojami išorės veiksmai, buvo itin dažnai naudojamasi specialiomis priemonėmis ir atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą atlikti dideli lėšų padidinimai; visų pirma pažymi, kad humanitarinės pagalbos finansavimas buvo tikrai nepakankamas ir dėl to reikėjo reguliariai naudotis Neatidėliotinos pagalbos rezervu;

59. pabrėžia, kad JAV atsisakius po karo prisiimto pasaulinio vaidmens, atliekamo užtikrinant taiką, saugumą ir demokratiją, vadovaujant pasauliniam valdymui taisyklėmis grindžiamos daugiašalės tarptautinės tvarkos sąlygomis ir teikiant esminę vystymosi ir humanitarinę pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia visame pasaulyje, atsiras didžiulė spraga ir kad Sąjunga yra atsakinga ir strategiškai suinteresuota padėti užpildyti šią spragą; ragina Komisiją ne vėliau kaip savo pasiūlyme dėl DFP po 2027 m. atsižvelgti į JAV atsisakymo pasekmes;

60. pabrėžia, kad kitoje DFP turi būti toliau sprendžiamos aktualiausios pasaulinės problemos, pradedant kova su klimato kaita ir baigiant pagalbos teikimu gaivalinių nelaimių atveju, smurtinio konflikto prevencijai, sprendimui ir pasaulinio saugumo garantavimu, pasaulinio apsirūpinimo maistu saugumo užtikrinimu, sveikatos

priežiūros ir švietimo sistemų gerinimu, skurdo ir nelygybės mažinimu, demokratijos, žmogaus teisių, teisinės valstybės principo bei socialinio teisingumo propagavimu, taip pat konkurencingumo ir pasaulinių tiekimo grandinių saugumo didinimu, visapusiškai laikantis politikos suderinamumo vystymosi labui principo; ypač pabrėžia, kad reikia remti Sąjungos pietines ir rytines kaimynines šalis;

61. pabrėžia, kad, visų pirma atsižvelgiant į drastišką JAV tarptautinio vystymosi agentūros USAID biudžeto sumažinimą, biudžete turi būti išlaikytas Sąjungos, kaip pagrindinės pasaulyje paramos vystymuisi ir kovos su klimato kaita finansavimo teikėjos, vaidmuo, laikantis Sąjungos pasaulinių pareigų ir įsipareigojimų; atsižvelgdamas į tai primena, kad Sąjunga ir jos valstybės narės bendrai įsipareigojo 0,7 proc. savo BNP skirti oficialiai paramai vystymuisi ir kad skurdo mažinimas turi išlikti pagrindiniu jos tikslu; primygtinai reikalauja, kad biudžetu ir toliau būtų remiamos Sąjungos pastangos ginti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, demokratiją, daugiašališkumą, žmogaus teises ir pagrindines vertybes;

62. primygtinai tvirtina, kad, atsižvelgiant į precedento neturintį humanitarinių krizių mastą, vis naujus pasaulinius iššūkius ir netikrumą dėl JAV pagalbos vadovaujant dabartinei administracijai, humanitarinės pagalbos finansavimas turi būti gerokai padidintas ir kad jo naudojimas toliau turi būti grindžiamas tik poreikiais, laikantis neutralumo, nepriklausomumo ir nešališkumo principų; pabrėžia, kad dėl poreikiais grindžiamo humanitarinės pagalbos pobūdžio reikalingas tikslinis finansavimas, teikiamas pagal atskirą išlaidų programą, kuri skirtųsi nuo kitų išorės veiksmų finansavimo; be to, pabrėžia, kad humanitarinės pagalbos teikimo veiksmingumas priklauso nuo nuspėjamumo ir pakankamo metinio bazinio paskirstymo;

63. pabrėžia, kad dėl humanitarinės pagalbos pobūdžio reikia užtikrinti didelį lankstumą ir reagavimo pajėgumus; todėl mano, kad siekiant teikti humanitarinę pagalbą reikės ne tik pakankamos bazinės sumos, bet ir didelio tikslinio lankstumo jos struktūroje, kad būtų galima veiksmingai reaguoti į didėjančias krizes;

64. pabrėžia, kad tokiomis aplinkybėmis, kai pasauliniai subjektai vis dažniau naudojasi prekybos tarpusavio priklausomybe kaip ekonominės prievartos priemone, Sąjunga turi stiprinti savo pajėgumus apsaugoti ir skatinti savo strateginius interesus, kurti tvirtesnes kovos su prievarta priemones ir užtikrinti tikrą partnerysčių abipusiškumą; pabrėžia, kad laikantis tokio požiūrio reikia strategiškai paskirstyti išorės finansavimą, kad būtų remiamos, pavyzdžiui, ekonominės, saugumo ir energetikos partnerystės, atitinkančios Sąjungos vertybes bei strateginius interesus;

65. mano, kad plėtra suteikia galimybę stiprinti Sąjungą kaip geopolitinę jėgą ir kad kita DFP yra labai svarbi siekiant parengti Sąjungą

plėtrai, šalis kandidates – stojimui; primena, kad šalių kandidačių stabilumas, saugumas ir demokratinis atsparumas yra neatsiejamai susiję su ES stabilumu, saugumu ir demokratiniu atsparumu ir tam reikia tvarių strateginių investicijų, susietų su reformomis, kad būtų remiama konvergencija su Sąjungos standartais; pabrėžia svarbų piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį plėtros procese;

66. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia strategiškai tikslinės paramos pasirengimui narystei, augimui ir investicijoms finansuoti; mano, kad pasirengimo narystei parama po 2027 m. turėtų būti teikiama tiek dotacijų, tiek paskolų forma; atsižvelgdamas į tai, mano, kad būsima sistema turėtų sudaryti sąlygas novatoriškiems finansavimo mechanizmams, taip pat skolinimui šalims kandidatėms garantuojant biudžeto manevringumo marža (skirtumas tarp nuosavų išteklių ir DFP viršutinių ribų);

67. pabrėžia, kad finansinė parama turi priklausyti nuo reformų, suderintų su Sąjungos *acquis* ir politika, įgyvendinimo ir Sąjungos vertybių laikymosi; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia tvirto valdymo modelio, kuriuo būtų užtikrinta parlamentinė atskaitomybė, priežiūra ir kontrolė, taip pat stipri ir veiksminga kovos su sukčiavimu struktūra;

68. pakartoja, kad visapusiškai remia ukrainiečių kovą už laisvę ir demokratiją, ir apgailestauja dėl siaubingų kančių bei poveikio, kuriuos sukelia neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas; palankiai vertina sprendimą suteikti Ukrainai ir kaimyninei Moldovos Respublikai šalių kandidačių statusą ir primygtinai ragina skirti reikiamas lėšas jų stojimo procesams remti;

69. pabrėžia, kad pasirengimo narystei parama Ukrainai turi būti atskirta nuo finansinės paramos makroekonominiam stabilumui, atstatymui ir atsigavimui po karo bei teikiama ją papildant, kai poreikiai yra daug didesni ir reikalauja suderintų tarptautinių pastangų, kurių svarbi dalis turėtų būti parama iš Sąjungos biudžeto;

70. yra įsitikinęs, kad kitoje daugiametėje finansinėje programoje turėtų būti išlaikyta dabartinė privaloma nuostata dėl peržiūros plėtros atveju ir kad neturėtų būti daromas poveikis nacionaliniams paketams; pabrėžia, kad kitoje DFP taip pat turės būti nustatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio ir laipsniško įgyvendinimo priemonės pagrindinėms išlaidų sritims, pvz., sanglaudai ir žemės ūkiui, grindžiamos kruopščiu poveikio įvairiems sektoriams vertinimu;

Pagrindinės teisės, Sąjungos vertybės ir teisinė valstybė

71. atkreipia dėmesį į Sąjungos biudžeto ir tokių programų, kaip „Erasmus+“ ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa, svarbą skatinant ir saugant demokratiją bei Sąjungos vertybes, puoselėjant

bendrą Sąjungos kultūros paveldą ir Europos integraciją, didinant piliečių aktyvumą, pilietinį ugdymą ir jaunimo dalyvavimą, apsaugant bei propaguojant Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintas pagrindines teises ir teisinės valstybės principą; atsižvelgdamas į tai ragina kitoje DFP padidinti finansavimą programai „Erasmus+“; atkreipia dėmesį į tai, koks svarbus yra teisingumo sistemos nepriklausomumas, patikimas nacionalinių institucijų veikimas, deoligarchizacija, tvirta parama pilietinei visuomenei ir, laikantis ES sutarties 11 straipsnio 2 dalies, aktyvus dialogas su ja, nes ji yra gyvybiškai svarbi siekiant skatinti aktyvią pilietinę erdvę, užtikrinti atskaitomybę ir skaidrumą, taip pat informuoti politikos formuotojus apie geriausią praktiką vietoje;

72. atsižvelgdamas į tai, pabrėžia naujoje Finansinio reglamento redakcijoje nustatytą reikalavimą Komisijai ir valstybėms narėms vykdant biudžetą užtikrinti, kad būtų laikomasi Pagrindinių teisių chartijos, ir gerbti vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga, įtvirtintas ES sutarties 2 straipsnyje; tikisi, jog Komisija užtikrins, kad pasiūlymai dėl kitos DFP, įskaitant išlaidų programas, būtų suderinti su nauja Finansinio reglamento redakcija;

73. pabrėžia, kad nestabilumas kaimyniniuose ir tolimesniuose regionuose, skurdas, pagrindinės ekonominio vystymosi tendencijos, demografiniai pokyčiai bei klimato kaita ir toliau lemia migracijos srautus į Sąjungą, o jie daro stiprų spaudimą prieglobsčio ir migracijos sistemoms; pabrėžia, kad DFP po 2027 m. turi būti remiamas visapusiškas ir greitas Sąjungos migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimas, taip pat veiksminga grąžinimo ir readmisijos politika, laikantis pagrindinių teisių ir ES vertybių, įskaitant solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principą; be to, pabrėžia, kad pagal minėtą paktą ES turi siekti tvirtesnio bendradarbiavimo ir abipusiškai naudingų partnerysčių su trečiosiomis šalimis migracijos srityje, vykdydama tinkamą parlamentinę kontrolę, ir kad toks bendradarbiavimas turi atitikti ES ir tarptautinę teisę;

74. pabrėžia, kad Sąjungos vertybių ir pagrindinių teisių paisymas yra esminė išankstinė sąlyga siekiant gauti ES lėšų; pabrėžia tvirtų teisinės valstybės principo laikymosi ir galimybės gauti ES lėšų pagal dabartinę DFP sąsajų svarbą; mano, kad Sąjungos finansinių interesų apsauga priklauso nuo teisinės valstybės principo laikymosi nacionaliniu lygmeniu; ypač palankiai vertina teigiamą Teisinės valstybės sąlygų reglamento poveikį apsaugant Sąjungos finansinius interesus sisteminių ir nuolatinių teisinės valstybės principų pažeidimų atvejais; ragina Komisiją ir Tarybą griežtai, nuosekliai ir nepagrįstai nedelsiant taikyti reglamentą, kai tai būtina; pabrėžia, kad sprendimai sustabdyti arba sumažinti Sąjungos finansavimą dėl teisinės valstybės principo pažeidimų turi būti grindžiami objektyviais kriterijais ir neturi būti nei atsižvelgiama į kitas aplinkybes, nei vadovaujamasi derybų rezultatu;

75. atkreipia dėmesį į tai, kad būtina nustatyti tvirtesnį ryšį tarp teisinės valstybės principo ir Sąjungos biudžeto po 2027 m., ir palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą stiprinti sąsajas tarp metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktų rekomendacijų ir galimybės gauti lėšų iš biudžeto; ragina Komisiją nuo 2025 m. metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje nurodyti, kokiu mastu nustatyti teisinės valstybės sistemų trūkumai gali kelti riziką Sąjungos biudžetui; be to, palankiai vertina pagarbos Sąjungos vertybėms ir biudžeto vykdymo sąsają ir ragina Komisiją aktyviai stebėti, kaip valstybės narės vieningai laikosi šio principo, ir imtis skubių veiksmų, jei jo nesilaikoma;

76. ragina konsoliduoti išsamų teisinės valstybės priemonių rinkinį, remiantis dabartinėmis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) nuostatomis dėl sąlygų, Bendrųjų nuostatų reglamente nustatytomis horizontaliosiomis reikiamomis sąlygomis, taip pat atitinkamomis Finansinio reglamento nuostatomis, ir primygtinai tvirtina, kad priemonių rinkinys turėtų būtų taikomas visam ES biudžetui; pabrėžia, kad reikia daug daugiau skaidrumo ir nuoseklumo taikant teisinės valstybės apsaugos priemones ir stiprinti Parlamento vaidmenį taikant ir tikrinant tokias priemones; be to, primygtinai tvirtina, kad vertinant teisinės valstybės principo pažeidimus valstybėse narėse reikia užtikrinti priemonių nuoseklumą;

77. primena, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamente nustatyta, kad iš galutinių gavėjų neturėtų būti atimta galimybė pasinaudoti ES lėšomis, jei jų vyriausybei būtų taikomos sankcijos; mano, kad iki šiol ši nuostata nebuvo veiksminga, ir pabrėžia, jog svarbu taikyti pažangių sąlygų metodą, kad paramos gavėjai nebūtų baudžiami dėl vyriausybės veiksmų; ragina Komisiją, vadovaujantis savo politinėse gairėse pareikštu ketinimu, pasiūlyti konkrečias priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, pilietinė visuomenė ir kiti paramos gavėjai galėtų toliau naudotis Sąjungos finansavimu tais atvejais, kai nacionalinės vyriausybės pažeidžia teisinės valstybės principą, nesusilpninant reglamento taikymo ir išlaikant valstybių narių pareigą mokėti įnašus pagal Sąjungos teisę;

Sąjungos politikos tikslus apimantis ilgalaikis biudžetas

78. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti ilgalaikį biudžetą, kuris būtų visiškai suderintas su Sąjungos strateginiais tikslais, reikia, kad pagrindiniai tikslai būtų integruoti į visą biudžetą pasitelkiant horizontaliųjų principų rinkinį, remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant dabartinę DFP bei EGADP;

79. primena, kad horizontaliųjų principų įgyvendinimas neturėtų paramos gavėjams sukurti pernelyg didelės administracinės naštos ir atitikti proporcingumo principą; ragina ieškoti novatoriškų sprendimų ir naudoti automatizuotas pranešimų teikimo priemones,

įskaitant dirbtinį intelektą, kad būtų užtikrintas veiksmingesnis duomenų rinkimas;

80. todėl pabrėžia, kad kitoje DFP turi būti užtikrinta, jog visais aspektais išlaidų programomis būtų siekiama klimato ir biologinės įvairovės tikslų, būtų skatinamos ir saugomos visų asmenų teisės ir lygios galimybės, įskaitant lyčių lygybę, remiamas konkurencingumas ir stiprinamas Sąjungos pasirengimas grėsmėms;

81. atkreipia dėmesį į tai, kad tikslai veiksmingiausiai integruojami taikant priemonių rinkinį, visų pirma pasitelkiant politikos, projektų ir reglamentavimo struktūrą, išsamius poveikio vertinimus ir patikimą išlaidų ir, tam tikrais atvejais, išlaidų tikslų stebėjimą, remiantis tinkamais ir prieinamais duomenimis; palankiai vertina tai, kad dabartinėje DFP gerokai patobulinta veiklos rezultatų ataskaitų teikimo tvarka, o tai leidžia daug geriau patikrinti ES išlaidų poveikį, ir ragina ją toliau plėtoti kitu programavimo laikotarpiu;

82. palankiai vertina tai, kad parengta lyčių aspektu grindžiamų išlaidų stebėjimo metodika, ir mano, kad įgyta patirtis, visų pirma, susijusi su pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimu, įgyvendinimo ir poveikio stebėsena ir administracine našta, turėtų būti taikoma kitoje DFP, siekiant patobulinti metodiką; ragina Komisiją kitoje DFP išnagrinėti galimybę sudaryti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą; taip pat pabrėžia, kad reikia gerokai patobulinti klimato ir biologinės įvairovės integravimo metodikas, siekiant užtikrinti poveikio vertinimą;

83. apgailestauja dėl to, kad Komisija sistemingai neatliko išsamių visų teisės aktų, susijusių su biudžeto išlaidomis, poveikio vertinimų, įskaitant poveikio lytims vertinimus, ir primygtinai ragina vykdyti pokyčius šioje srityje;

84. palankiai vertina tai, kad numatoma, jog dabartinėje DFP bus viršytas 30 proc. klimato aspekto integravimo tikslas; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad Sąjungai sunkiai sekasi siekti 10 proc. su biologine įvairove susijusio išlaidų tikslo 2026 m.; tačiau primygtinai tvirtina, kad TIS nustatyti tikslai buvo pagrindinis veiksnys skatinant klimato ir biologinės įvairovės išlaidas; ragina Komisiją pritaikyti tikslinius išlaidų rodiklius, kuriais prisidedama prie klimato ir biologinės įvairovės būklės gerinimo, atsižvelgiant į Sąjungos politikos užmojus šioje srityje ir į investicijų poreikius šiems politikos užmojams įgyvendinti;

85. be to, pabrėžia, kad Sąjungos biudžetas turėtų būti vykdomas pagal Finansinio reglamento 33 straipsnio 2 dalį – nedarant didelės žalos[1]

---

[1] 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj) 9 straipsnis.

nurodytiems tikslams, laikantis taikytinų darbo ir įdarbinimo sąlygų ir atsižvelgiant į lyčių lygybės principą;

86. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą pagal kitą DFP laipsniškai panaikinti visas subsidijas iškastiniam kurui ir aplinkai kenksmingas subsidijas; tikisi, kad pasiūlyme dėl kitos DFP Komisija pateiks ir planuojamų veiksmų gaires šioje srityje;

Europiečiams tarnaujantis ir veiksmingai administruojamas ilgalaikis biudžetas

87. pabrėžia, kad Sąjungos politika turi būti grindžiama gerai veikiančiu administravimu; primygtinai reikalauja, kad po 2027 m. nuo pat pradžių būtų skiriama pakankamai finansinių ir darbuotojų išteklių tam, kad Sąjungos institucijos, įstaigos, decentralizuotos agentūros ir Europos prokuratūra galėtų užtikrinti veiksmingą ir efektyvų politikos formavimą, aukštos kokybės įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, teikti techninę pagalbą, toliau pritraukti geriausius darbuotojus iš visų valstybių narių, taip garantuojant geografinę pusiausvyrą, ir tam, kad jos turėtų veiksmų laisvę prisitaikyti prie kintančių aplinkybių;

88. apgailestauja dėl to, kad Sąjungos gebėjimui veiksmingai įgyvendinti politiką ir apsaugoti savo finansinius interesus pagal dabartinę DFP pakenkė tai, kad administraciniai ištekliai yra riboti ir dogmatiškai taikoma stabilaus darbuotojų skaičiaus politika, nepaisant didėjančių reikalavimų ir atsakomybės; pavyzdžiui, atkreipia dėmesį į tai, kad nepaskirta pakankamai darbuotojų tam, kad būtų tinkamai įgyvendintas ir užtikrintas Skaitmeninių paslaugų akto[1] ir Skaitmeninių rinkų akto[2] vykdymas, ir taip sumažinamas teisės aktų veiksmingumas, ir į tai, kad darbuotojai ne vieną kartą perkelti iš programų į decentralizuotas agentūras personalo poreikiams patenkinti; primygtinai reikalauja, kad, siūlant ir galutinai priimant teisės aktus, darbuotojų skaičius būtų nustatomas atliekant objektyvų poreikių vertinimą ir į jį būtų atsižvelgiama nuo pat pradžių planuojant administracines išlaidas;

89. pabrėžia, kad Komisija iš dalies stengėsi apeiti savo stabilią personalo politiką didindama su programomis ir priemonėmis susijusių darbuotojų skaičių, todėl jiems netaikoma viršutinė

---

1 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

2 2022 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų aktas) (OL L 265, 2022 10 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

administracinių išlaidų riba; vis dėlto pabrėžia, kad tokiu požiūriu tik slepiama problema ir galiausiai gali būti pakenkta programų veiklos pajėgumui; todėl primygtinai tvirtina, kad papildomoms pareigoms reikia administracinių išlaidų ir neturi būti mažinami programų paketai;

90. pabrėžia, kad išankstinės investicijos į saugią ir sąveikią IT infrastruktūrą ir duomenų gavybos pajėgumus taip pat gali padėti ilguoju laikotarpiu sutaupyti išlaidų ir labai pagerinti politikos įgyvendinimą bei išlaidų stebėjimą;

91. pripažįsta, kad dabartinėje DFP nesant jokio korekcijos mechanizmo, dėl didelės infliacijos labai padidėjo teisės aktais nustatytos išlaidos, todėl reikia plačiai naudoti specialias priemones trūkumui padengti; apgailestauja dėl to, kad Taryba nusprendė neatsižvelgti į Komisijos pasiūlymą atliekant DFP peržiūrą padidinti administracinių išlaidų viršutinę ribą ir taip dar labiau susilpninti specialias priemones;

Paprastesnis ir skaidresnis ilgalaikis biudžetas

92. pabrėžia, kad kita DFP turi būti parengta taip, kad būtų supaprastintas visų paramos gavėjų gyvenimas, sumažinant nereikalingą biurokratizmą; pabrėžia, kad dėl supaprastinimo, jei įmanoma, reikės suderinti taisykles ir ataskaitų teikimo reikalavimus, be kita ko, kai tinkama, užtikrinant taikytinų taisyklių nuoseklumą Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia sukurti vieną tikrą ir patogią naudoti bendrą prieigą prie finansavimo iš ES lėšų ir, konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, nustatyti supaprastintą paraiškų teikimo procedūrą; be to, pažymi, kad kita DFP turi būti įgyvendinama kuo arčiau žmonių;

93. ragina atlikti tikrą supaprastinimą tais atvejais, kai sutampa tikslai, skiriasi tinkamumo kriterijai ir skirtingomis taisyklėmis reglamentuojamos horizontaliosios nuostatos, kurios turėtų būti vienodos visose programose; mano, kad vertinimas, kurios išlaidų programos turėtų būti įtrauktos į kitą DFP, turi būti grindžiamas pirmiau nurodytais aspektais, poreikiu orientuoti išlaidas į aiškiai nustatytus politikos tikslus, turinčius aiškią Europos pridėtinę vertę, ir kiekvienos programos intervencinių politikos veiksmų logika; pabrėžia, kad programų skaičiaus mažinimas pats savaime nėra tikslas;

94. pabrėžia, kad supaprastinimu be būtinos stabdžių ir atsvarų sistemos negali būti padidinta Komisijos veiksmų laisvė, todėl jis turi būti užtikrintas visapusiškai laikantis Sutartyse numatytos institucinės pusiausvyros;

95. primygtinai tvirtina, kad supaprastinimu negali būti pakenkta programų rengimo ir įgyvendinimo kokybei, todėl paprastesnis biudžetas taip pat turi būti skaidresnis – juo turi būti sudarytos

sąlygos geresnei atskaitomybei, tikrinimui, išlaidų kontrolei ir mažinama dvigubo finansavimo, lėšų pasisavinimo ir sukčiavimo rizika; pabrėžia, kad bet kokį programų mažinimą reikia kompensuoti daug detalesniu biudžeto paskirstymu pagal biudžeto eilutes, o ne sujungiant kai kurias programas, kaip padaryta dabartinėje DFP – to nesektinas pavyzdys yra Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“); todėl ragina pakankamai detalizuotai paskirstyti lėšas pagal biudžeto eilutes tam, kad biudžeto valdymo institucija galėtų užtikrinti tinkamą atskaitomybę ir kad būtų užtikrintas prasmingas sprendimų priėmimas per metinę biudžeto procedūrą ir biudžeto vykdymo metu;

96. primena, kad skaidrumas yra labai svarbus, kad būtų išlaikytas piliečių pasitikėjimas, ir kad sukčiavimas ir netinkamas lėšų naudojimas labai kenkia šiam pasitikėjimui; todėl pabrėžia, kad Parlamentas turi turėti galimybę kontroliuoti išlaidas ir įvertinti, ar galima suteikti biudžeto įvykdymo patvirtinimą; primygtinai tvirtina, kad tinkamai atskaitomybei užtikrinti reikalingas patikimas visų biudžeto išlaidų auditas, grindžiamas bendros audito sekos taikymu; ragina Komisiją DFP po 2027 m. finansavimo priemonėse nustatyti suderintus ir veiksmingus kovos su sukčiavimu mechanizmus, kuriais būtų užtikrinta Sąjungos biudžeto apsauga;

97. pakartoja savo ilgalaikę poziciją, kad visos ES lygmens išlaidos turėtų būti priskirtos biudžeto valdymo institucijos kompetencijai, taip užtikrinant skaidrumą, demokratinę kontrolę ir Sąjungos finansinių interesų apsaugą; todėl ragina į biudžetą visiškai įtraukti (iš dalies) nebiudžetines priemones, pvz., Socialinį klimato fondą, Inovacijų fondą ir Modernizavimo fondą arba juos pakeisiančias priemones;

Lankstesnis ilgalaikis biudžetas, kuriuo geriau reaguojama į krizes ir sukrėtimus

98. atkreipia dėmesį į tai, kad tradiciškai DFP rengiama nesivadovaujant reagavimo į krizes ar lankstumo logika, bet visų pirma siekiant užtikrinti investicijų nuspėjamumą vidutinės trukmės laikotarpiu; pabrėžia, kad sparčiai kintančiomis politinėmis, saugumo, ekonominėmis ir socialinėmis aplinkybėmis toks metodas nebegali būti taikomas; primygtinai tvirtina, kad į kitą DFP turi būti integruoti pakankami reagavimo į krizes pajėgumai;

99. pabrėžia, kad dabartinė DFP stokoja lankstumo ir pajėgumo prisitaikyti prie kintančių išlaidų prioritetų; mano, kad kitoje DFP turi būti užtikrinta geresnė investicijų nuspėjamumo ir lankstumo pusiausvyra, kad būtų galima pritaikyti išlaidų tikslus; pabrėžia, kad išlaidos tam tikrose srityse turi būti stabilesnės nei kitose srityse, kuriose labiau vertinamas lankstumas; pabrėžia, kad pasikartojantys perskirstymai nėra perspektyvus būdas finansuoti Sąjungos

prioritetus, nes jie kenkia investicijoms ir kelia pavojų sutartų politikos tikslų įgyvendinimui;

100. mano, kad, išankstiniams tikslams skiriant didelę finansavimo dalį, išlaidų programose taip pat turėtų būti išlaikytas didelis integruotasis lankstumo rezervas, o dėl asignavimų konkretiems politikos tikslams turėtų spręsti biudžeto valdymo institucija; pažymi, kad KVTBP „Globali Europa“ rezervas naujiems iššūkiams ir prioritetams yra tokio lankstumo rezervo modelis, tačiau būsimoje DFP neturi būti atkartotas sprendimų dėl jo lėšų mobilizavimo priėmimo procesas; atkreipia dėmesį į tai, kad teisėkūros institucijoms reikia suteikti tvirtesnius ir veiksmingus politikos prioritetų ir tikslų nustatymo kontrolės įgaliojimus ir detaliai paskirstyti biudžetą, siekiant užtikrinti, kad biudžeto valdymo institucija būtų pasirengusi priimti prasmingus ir informacija pagrįstus sprendimus;

101. pabrėžia, kad kiekvienoje DFP išlaidų kategorijoje turi būti numatytos pakankamos maržos siekiant užtikrinti, kad būtų galima įtraukti naujas priemones ar išlaidų tikslus, dėl kurių susitariama per programavimo laikotarpį, nesumažinant kitiems politikos ir ilgalaikiams strateginiams tikslams skirto finansavimo ir nenaudojant reagavimo į krizes pajėgumų;

102. pabrėžia, kad galimybė perkelti biudžeto lėšas pagal Finansinį reglamentą jau suteikia lankstumo, kad vykdant biudžetą būtų galima prisitaikyti prie kintančių išlaidų poreikių; pabrėžia, kad pagal dabartines taisykles Komisija turi didelę laisvę perkelti dideles sumas iš vienos politikos srities į kitą be biudžeto valdymo institucijos patvirtinimo, o tai riboja tikrinimą ir kontrolę; todėl ragina pakeisti taisykles, kad be didžiausios procentinės dalies kiekvienai biudžeto eilutei būtų nustatyta didžiausia suma, taikoma perkėlimams be patvirtinimo; mano, kad perkėlimų iš kitų nei Komisija Sąjungos institucijų, dėl kurių Parlamentas arba Taryba gali pareikšti tinkamai pagrįstą prieštaravimą, atveju riba, kurios nepasiekus jiems ši procedūra nebūtų taikoma, galėtų būti naudinga supaprastinimo priemonė;

103. primena, kad dabartinė DFP ir toliau patiria spaudimą dėl didelės infliacijos, 2018 m. kainoms taikant metinį 2 proc. defliatorių, taip sumažinant biudžeto realiąją vertę ir jo veiklos bei administracinius pajėgumus; todėl mano, kad būsimame biudžete turėtų būti numatyti pakankami reagavimo pajėgumai, kad biudžetas galėtų prisitaikyti prie infliacinių sukrėtimų;

104. ragina iš esmės reformuoti esamas specialias priemones, kad būtų sustiprinti reagavimo į krizes pajėgumai, ir užtikrintas veiksmingas ir greitas reagavimas greičiau sutelkiant pajėgas; pabrėžia, kad dabartinės priemonės yra nepakankamos apimties ir varžomos pernelyg didelio nelankstumo, o kelios priemonės yra veiksmingai atskirtos pagal krizės tipą; atkreipia dėmesį į tai, kad padidinus

reagavimo į krizes pajėgumus bus užtikrinta, kad tuo tikslu nebūtų naudojamos sanglaudos politikos lėšos ir jos galėtų būti naudojamos siekiant jų numatytų investicijų tikslų;

105. mano, kad DFP po 2027 m. turėtų būti numatytos tik dvi specialios priemonės: viena, skirta solidarumui gaivalinių nelaimių atveju užtikrinti (esamą Europos solidarumo rezervą pakeisianti priemonė), ir viena, skirta bendrajam reagavimui į krizes ir reagavimui į bet kokius nenumatytus poreikius ir naujus prioritetus, įskaitant atvejus, kai sumos pagal specialią gaivalinėms nelaimėms skirtą priemonę yra nepakankamos (lankstumo priemonę pakeisianti priemonė); primygtinai tvirtina, kad abiem specialioms priemonėms nuo pat pradžių turėtų būti skirta pakankamai lėšų, o DFP laikotarpiu turėtų būti galima perkelti nepanaudotas sumas neribotam laikui; mano, kad visos kitos specialios priemonės gali būti arba panaikintos, arba įtrauktos į dvi specialias priemones ar esamas programas;

106. ragina daug būsimos lankstumo priemonės lėšų sutelkti laikotarpio pradžioje, o vėliau ją finansuoti pasitelkiant kelis papildomus finansavimo šaltinius: nepanaudotas ankstesnių metų maržas (kaip tai daroma taikant dabartinę bendros maržos priemonę), praėjusių metų metinį perteklių, baudomis grindžiamą mechanizmą, sukurtą vadovaujantis galiojančiu DFP reglamento 5 straipsniu, finansinių priemonių grįžtamąsias lėšas ir panaikintus asignavimus; pabrėžia, kad kita DFP turėtų būti parengta taip, kad ateityje skolos grąžinimui padengti nereikėtų specialių priemonių;

107. pabrėžia, kad norint pakartotinai panaudoti perviršį, finansinių priemonių grįžtamąsias lėšas, perteklinius atidėjinius ir panaikintus įsipareigojimus reikėtų iš dalies pakeisti Finansinį reglamentą;

108. atkreipia dėmesį į tai, kad, numačius pakankamai išankstinių išteklių ir minėtą nepanaudotų lėšų pakartotinio naudojimo tvarką, biudžetas turėtų daug daugiau reagavimo pajėgumų nesumažinant nacionalinių BNP pagrįstų įnašų nuspėjamumo; primygtinai tvirtina, kad, jei bus numatyta lankstesnė ir daugiau reagavimo pajėgumų turinti DFP, bus mažiau tikėtina, kad reikės atlikti esminį jos laikotarpio vidurio tikslinimą;

Labiau į rezultatus orientuotas ilgalaikis biudžetas

109. pabrėžia, kad, siekiant kuo labiau padidinti poveikį, būtina, kad išlaidos pagal kitą DFP būtų daug griežčiau suderintos su Sąjungos strateginiais politikos tikslais ir geriau koordinuojamos su išlaidomis nacionaliniu lygmeniu; pabrėžia, kad, savo ruožtu, konsultacijos su regionų ir vietos valdžios institucijomis yra labai svarbios siekiant sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą ir užtikrinti, kad Sąjungos parama atitiktų tikruosius galutinių gavėjų poreikius ir duotų apčiuopiamos naudos žmonėms; pabrėžia techninės pagalbos įgyvendinimo institucijoms svarbą siekiant padėti užtikrinti

įgyvendinimą laiku, investicijų papildomumą, tad ir didžiausią poveikį;

110. pabrėžia, kad, siekdama remti veiksmingą Sąjungos ir nacionalinių išlaidų koordinavimą, Komisija numato „naują, švelnų valdymo mechanizmą“, skirtą „sustiprinti bendro politikos koordinavimo ir ES biudžeto sąsają“; primygtinai reikalauja, kad Parlamentas visapusiškai dalyvautų sprendimų priėmimo procese bet kurio koordinavimo ar valdymo mechanizmo atveju;

111. mano, kad EGADP, pagal kurią daugiausia dėmesio skiriama veiksmingumui ir reformų, investicijų bei paramos biudžetui sąsajoms, padėjo skatinti nacionalines investicijas ir reformas, kurios kitu atveju nebūtų buvę įgyvendintos;

112. pabrėžia, kad informacija, gauta įgyvendinant EGADP, galėtų būti remiamasi įgyvendinant Sąjungos išlaidas pagal pasidalijamąjį valdymą; vis dėlto primena, kad dėl EGADP buvo susitarta labai specifinėmis COVID-19 pandemijos aplinkybėmis, todėl jos negalima plačiu mastu atkartoti būsimoms investicijų programoms;

113. atkreipia dėmesį į tai, kad kitoje DFP išlaidos pagal pasidalijamąjį valdymą turi apimti regionų ir vietos valdžios institucijas ir visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus nuo projektavimo iki įgyvendinimo, taikant teritorinį ir daugiapakopį valdymo metodą ir laikantis geresnio partnerystės principo, užtikrinti investicinių projektų tarpvalstybinį europinį aspektą ir daugiausia dėmesio skirti rezultatams ir poveikiui, o ne galutiniam rezultatui, nustatant išmatuojamus veiklos rezultatų rodiklius, užtikrinant atitinkamų duomenų prieinamumą ir prisidedant prie programos rengimo ir koregavimo;

114. pabrėžia, kad rengiant pasidalijamojo valdymo išlaidas pagal kitą DFP turi būti išsaugotas Parlamento, kaip teisėkūros, biudžeto ir biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, vaidmuo, taip pat užtikrinama vykdomosios valdžios atskaitomybė, nustatant griežtus atskaitomybės mechanizmus ir užtikrinant visišką skaidrumą, susijusį su galutiniais Sąjungos lėšų gavėjais ar gavėjų grupėmis, taikant sąveikią sistemą, leidžiančią veiksmingai stebėti pinigų srautus ir projektų pažangą;

115. mano, kad Komisijos numatytas požiūris „po vieną nacionalinį planą kiekvienai valstybei narei“ neatitinka pirmiau išdėstytų principų ir juo negali būti remiamasi planuojant pasidalijamojo valdymo išlaidas po 2027 m.; primena, kad šiuo atžvilgiu Sąjunga pagal SESV 175 straipsnį turi teikti paramą žemės ūkio, regioninėms ir socialinėms išlaidoms skirtomis priemonėmis;

Ilgalaikis biudžetas, pagal kurį tvariai valdomi įsipareigojimai

116. primena, kad Parlamentas labai tvirtai prieštarauja tam, kad NGEU skolinimosi išlaidų grąžinimui būtų nustatyta viršutinė riba DFP išlaidų kategorijoje, atsižvelgiant į tai, kad šios išlaidos priklauso nuo rinkos sąlygų, joms įtakos turi išorės veiksniai, todėl jos iš esmės nepastovios, ir kad skolinimosi išlaidų grąžinimas yra nediskrecinė teisinė prievolė; pabrėžia, jog taip pat būtina nustatyti naujus nuosavus išteklius, kad ateities kartos nepatirtų praeities skolų naštos;

117. apgailestauja dėl to, kad pagal esamą struktūrą ir nepaisant bendros trijų institucijų deklaracijos, kuri yra 2020 m. susitarimo dėl DFP dalis ir kurioje nurodoma, kad NGEU finansavimo išlaidas padengiančiomis išlaidomis nesiekiama sumažinti programų ir fondų lėšų, didelės infliacijos ir didėjančių palūkanų normų sąlygomis pagrindinių Sąjungos programų finansavimas ir specialioms priemonėms skirti ištekliai, net ir po DFP tikslinimo, de facto konkuruoja su NGEU skolinimosi išlaidų grąžinimo lėšomis; primena, kad spaudimas biudžetui, kurį lėmė NGEU skolinimosi išlaidos, buvo pagrindinis veiksnys mažinant lėšas pavyzdinėms programoms persvarstant DFP;

118. pabrėžia, kad iki šiol Sąjungos biudžeto lėšų reikėjo tik su NGEU susijusioms palūkanoms sumokėti ir kad nuo 2028 m. biudžeto lėšomis taip pat turės būti grąžintas kapitalas; pabrėžia, kad, Komisijos teigimu, numatoma, kad nuo 2028 m. bendros NGEU kapitalo ir palūkanų grąžinimo išlaidos sudarys apie 25–30 mlrd. EUR per metus, t. y. 15–20 proc. 2025 m. biudžeto mokėjimų asignavimų;

119. pripažįsta, kad, nors priemonės NGEU skolinimosi išlaidos kitu DFP laikotarpiu bus stabilesnės, nes obligacijos jau bus išleistos, tikslus grąžinimo modelis turės įtakos palūkanų lygiui, taigi ir nepastovumo dydžiui; todėl primygtinai reikalauja, kad visos išlaidos, susijusios su skolinimusi, dengiamu Sąjungos biudžetu arba biudžeto manevringumo marža, būtų vertinamos atskirai nuo asignavimų ES programoms pagal DFP struktūrą;

120. atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į didėjantį poreikį, kad Sąjungos biudžetas būtų garantija gyvybiškai svarbiai Sąjungos paramai, teikiamai kaip makrofinansinė parama, ir susijusiai rizikai; pabrėžia, kad įsipareigojimų nevykdymo arba nacionalinių garantijų panaikinimo atveju Sąjungos biudžetu galiausiai garantuojamos visos makrofinansinės paramos paskolos, taigi ir dideli iš esmės nenuspėjami neapibrėžtieji įsipareigojimai, visų pirma susiję su Ukraina;

121. todėl ragina Komisiją sukurti patikimą ir patvarią struktūrą, kuri sudarytų sąlygas tvariai valdyti visas nediskrecines išlaidas ir įsipareigojimus, visapusiškai išsaugant Sąjungos programas ir biudžeto lankstumą bei reagavimo pajėgumus;

Tinkamais ištekliais aprūpintas ir tvariai finansuojamas ilgalaikis biudžetas

122. pabrėžia, kad, kaip nurodyta pirmiau, po 2027 m. biudžeto poreikiai bus gerokai didesni nei 2021–2027 m. DFP numatytos sumos, ir, be to, turės apimti skolinimosi išlaidas ir skolos grąžinimą; todėl primygtinai reikalauja, kad kitai DFP būtų skirta gerokai daugiau išteklių, palyginti su 2021–2027 m. laikotarpiu, atsisakant istoriškai ribojamojo, pačių nustatyto 1 proc. BNP lygio, dėl kurio Sąjunga negalėjo įgyvendinti savo užmojų ir negalėjo reaguoti į krizes ir prisitaikyti prie naujų poreikių;

123. mano, kad, siekiant suteikti Sąjungai minėtus išteklius, atsižvelgiant į jos prioritetus bei nustatytus poreikius, turėtų būti išnagrinėtos visos priemonės; atsižvelgdamas į tai mano, kad bendras skolinimasis leidžiant ES obligacijas yra perspektyvi galimybė užtikrinti, kad Sąjunga turėtų pakankamai išteklių reaguoti į dideles Sąjungos masto krizes, pvz., tebesitęsiančią krizę saugumo ir gynybos srityje;

124. pakartoja, kad Sąjungos biudžetui reikia tvarių ir atsparių pajamų; atkreipia dėmesį į teisiškai privalomas veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo, įtrauktas į Tarpinstitucinį susitarimą, kuriose Parlamentas, Taryba ir Komisija įsipareigojo nustatyti naujus nuosavus išteklius, kurių pakaktų bent jau NGEU skolos grąžinimui padengti; pabrėžia, kad apskritai naujų nuosavų išteklių krepšelis turėtų būti sąžiningas, susietas su platesniais Sąjungos politikos tikslais ir dėl jo turėtų būti susitarta laiku ir jis turėtų būti pakankamo dydžio, kad atitiktų padidėjusius biudžeto poreikius;

125. primena, kad pritaria iš dalies pakeistam Komisijos pasiūlymui dėl nuosavų išteklių sistemos; yra labai susirūpinęs dėl to, kad Taryboje nėra jokios pažangos svarstant nuosavų išteklių sistemos klausimą; ragina Tarybą skubos tvarka priimti šį pasiūlymą; ir primygtinai ragina Komisiją dėti visas pastangas remiant priėmimo procesą;

126. be to, ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant nustatyti papildomus novatoriškus ir tikrus naujus nuosavus išteklius ir kitus pajamų šaltinius, kurie nėra nurodyti Tarpinstituciniame susitarime; pabrėžia, kad nauji nuosavi ištekliai yra labai svarbūs ne tik siekiant sudaryti sąlygas grąžinti pagal NGEU pasiskolintas lėšas, bet ir užtikrinti, kad Sąjunga būtų pasirengusi patenkinti savo didesnius išlaidų poreikius;

127. ragina Komisiją parengti modernizuotą biudžetą ir perorientuoti išlaidas, remiantis poreikiu užtikrinti sąžiningumą, didesnį supaprastinimą, mažesnę administracinę naštą ir daugiau skaidrumo, be kita ko, pajamų srityje; pabrėžia, kad pasibaigus dabartinei DFP automatiškai nustoja galioti dabartinės lengvatos ir korekcijos;

128. palankiai vertina nauja redakcija išdėstytame Finansiniame reglamente priimtą sprendimą bet kokias palūkanas ar kitus trečiosioms šalims mokėtinus mokesčius, susijusius su baudomis,

kitomis nuobaudomis ar sankcijomis, kurias Teisingumo Teismas panaikino arba sumažino, laikyti neigiamomis pajamomis; primena, kad šis sprendimas nustoja galioti 2027 m. gruodžio 31 d.; ragina Komisiją pasiūlyti galutinį sprendimą dėl kitos DFP, kuriuo būtų pasiektas tas pats tikslas – išvengti bet kokio poveikio biudžeto išlaidoms;

Tvirtu tarpinstituciniu bendradarbiavimu grindžiamas ilgalaikis biudžetas

129. pabrėžia, kad Parlamentas ketina visapusiškai naudotis savo, kaip teisėkūros, biudžeto ir biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, prerogatyvomis pagal Sutartis;

130. primena, kad reikalavimas Komisijai, Tarybai ir Parlamentui tvirtai bendradarbiauti tarpinstituciniu lygmeniu nuo pirmųjų DFP rengimo etapų iki galutinio jos priėmimo yra įtvirtintas Sutartyse ir išsamiau išdėstytas Tarpinstituciniame susitarime;

131. akcentuoja Parlamento įsipareigojimą viso proceso metu visapusiškai atlikti savo vaidmenį; mano, kad DFP turėtų būti rengiama remiantis principu „iš apačios į viršų“ ir plačiu suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu; be to, pabrėžia, kad rengiantis pateikti pasiūlymus dėl DFP būtinas strateginis trijų institucijų dialogas;

132. ragina Komisiją pačioje pradžioje pateikti praktinę bendradarbiavimo ir nuoširdžių derybų tvarką; ypač atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu sušaukti trijų pirmininkų posėdžius, kaip numatyta SESV 324 straipsnyje, kai tik jie galėtų padėti siekti pažangos, ir primygtinai ragina Komisiją imtis tolesnių veiksmų, kai Parlamentas prašo surengti tokius posėdžius; primena Komisijai jos pareigą teikti Parlamentui informaciją vienodomis sąlygomis su Taryba, nes jie yra dvi biudžeto valdymo institucijos ir teisėkūros institucijos su DFP susijusių pagrindinių teisės aktų klausimais;

133. primena, kad tarpinstituciniame susitarime konkrečiai numatyta, kad Parlamentas, Taryba ir Komisija „siekia nustatyti konkrečią bendradarbiavimo ir dialogo tvarką“; pabrėžia, kad Tarpinstituciniame susitarime numatytos bendradarbiavimo nuostatos, įskaitant reguliarius Parlamento ir Tarybos susitikimus, yra visiškas minimumas ir kad reikia numatyti daug daugiau siekiant įgyvendinti SESV 312 straipsnio 5 dalyje nustatytą principą imtis visų reikalingų priemonių, sudarančių sąlygas sėkmingai priimti naują DFP; todėl ragina Tarybai pirmininkaujančias valstybes nares gerbti ne tik Sutarčių raidę, bet ir jų dvasią;

134. primena, kad vėlai priėmus DFP reglamentą ir susijusius teisės aktus 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. laikotarpiams buvo labai vėluojama, o tai trukdė tinkamai įgyvendinti ES programas; todėl primygtinai reikalauja dėti visas pastangas siekiant užtikrinti, kad būsimas DFP dokumentų rinkinys būtų priimtas laiku;

135. tikisi, kad Komisija, teikdama pasiūlymų dėl DFP rinkinį, pateiks naują tarpinstitucinį susitarimą, atitinkantį naujo biudžeto realijas, be kita ko, kiek tai susiję su neapibrėžtųjų įsipareigojimų valdymu; pabrėžia, kad Finansinio reglamento pakeitimai, būtini siekiant suderinimo su naująja DFP, turėtų įsigalioti tuo pačiu metu kaip ir DFP reglamentas;

°

° °

136. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.